

ALLES OVER ISRAËL

Tov!

club magazine

Tov! is een uitgave van Christenen voor Israël

THEMA:

DIEPER DAN JE DENKT

GUSH ETZION

DE EENZAME EIK

RECEPT

ZOETE TOET

- 4** **Bijbelverhaal**
Een boom van Abraham in Berseba
- 6** **Thema artikel**
Dieper dan je denkt
- 7** **Paulus**
Wie is hij eigenlijk?
- 8** **Puzzel**
Nieuwjaar van de bomen en raadsel
- 10** **Gush Etzion**
De eenzame eik
- 11** **Recept**
Toet
- 12** **Interview**
Vasten voor het Jaffa Instituut
- 14** **Wist je dat ...**
Weetjes over bomen in Israël
- 15** **Fotowedstrijd**
De mooiste boom

Shalom!

Grote kans dat je weleens een hele oude boom hebt gezien. Misschien wel één met een dikke stam en hoge takken. Maar wist je dat onder de grond nog veel meer zit? De wortels van een boom kunnen daar wel drie keer zo groot zijn. Die wortels zie je niet, maar ze zijn heel belangrijk. Ze zorgen ervoor dat de boom stevig staat en kan blijven groeien. Als we de Bijbel lezen, komen we allerlei verhalen tegen. Toch gaat het niet altijd

gelijk over ons, maar over Israël. Is het dan wel belangrijk om te lezen? Natuurlijk! Dat heeft te maken met onze eigen wortels. Als christenen mogen we Jezus volgen. Jezus de Messias, die uit het volk Israël komt. Dan zijn wij dus op een speciale en diepe manier verbonden met het Joodse volk. Misschien wel dieper dan je denkt ...

Groetjes, Sifra

Concept en realisatie: BladenMakers

Club nieuws

nieuws TOV! CLUBDAG

Het is bijna tijd voor de eerste Tov-Clubdag van het jaar! Vier deze speciale dag met ons op zaterdag 20 juni in Nijkerk. De dag zit boordevol leuke activiteiten, zoals een voorstelling, creatieve workshops en een bezoek aan de grote tentoonstelling. Meld je snel aan via www.tovclub.nl/clubdag.

TENTOONSTELLING - 'DIEPER DAN JE DENKT'

In de tentoonstelling 'Dieper dan je denkt' reis je terug in de tijd. Paulus is je gids. In een oud leerhuis in Jeruzalem hoor je zijn verhaal en begrijp je waarom hij zegt: "Niet jij draagt de wortel, maar de wortel draagt jou." Reis langs een tijdlijn vol bijzondere momenten en kom uit bij de olijfboom, het kloppend hart van de tentoonstelling. Vanuit daar ontdek je drie werelden: de tent van Abraham met Gods eerste belofte, de Sinai waar Israël geroepen werd, en een vliegtuig met verhalen over toekomst, terugkeer en hoop. Meer info vind je op www.cvi.nl/tentoonstelling

KALENDER

20 juni:
Tov Clubdag

23 juli:
Tisja Beav
(Treurdag om Jeruzalem)

29 juli:
Tu B'Av
(Joodse Valentijnsdag)

WINNAAR KNUTSELWEDSTRIJD

De winnaar van de knutselwedstrijd is de tienjarige Lorèn! Wat een vrolijk en tof knutselwerk heb je gemaakt. Houd je de deurmat in de gaten? De prijs komt snel naar je toe!

EEN BOOM VAN ABRAHAM IN BERSEBA

“En Abraham plantte een tamarisk in Berseba en hij riep daar de Naam van de HEERE, de eeuwige God, aan.” (Genesis 21:33)

Abraham is net van de schrik bekomen. Zijn vrouw **Sarah** is meegenomen door **Abimelech** de koning van Gerar. Blijkbaar is Sarah een knappe vrouw. Abraham is bang dat andere mannen Sarah als vrouw willen hebben. Daarom heeft hij tegen haar gezegd dat ze moet vertellen dat ze zijn zus is! Dat klopt ook want Abraham en Sarah hebben dezelfde vader maar niet dezelfde moeder (Genesis 20:12). Ze moet maar niet zeggen dat ze zijn vrouw is want dan zou het kunnen gebeuren dat ze Abraham doden om met haar te kunnen trouwen.

Als Abimelech, de koning van Gerar, Sarah heeft meegenomen gaat het helemaal

niet goed met Abimelech en zijn volk. Hij krijgt ook een **droom** waarin de HEERE God tegen hem zegt dat hij zal sterven omdat hij de vrouw van een andere man heeft meegenomen. Hij zegt dat Abraham een profeet is en dat Hij Abraham heeft gevraagd om voor Abimelech te **bidden** zodat hij niet zal sterven.

Abimelech laat Abraham komen en vraagt hem hoe dat nou zit: Is Sarah dan niet zijn zus maar zijn vrouw? Abraham legt uit dat het allebei waar is. Abimelech stuurt Sarah terug naar huis en geeft ook nog een heleboel geld en geschenken mee. Hij vraagt ook of Abraham hem wil zegenen.

Voordat hij dat doet vertelt Abraham hem dat er eerst iets besproken moet worden. De knechten van Abimelech hebben de waterput die Abraham heeft laten graven

afgepakt van Abraham. Abimelech kijkt ervan op. Dat hoort hij voor het eerst! Abraham sluit in Berseba met Abimelech een **verbond** en belooft goed te zijn voor hem. Als herinnering aan wat er is gebeurd plant hij een groenblijvende **boom**, een tamarisk, die in het voorjaar prachtig bloeit. Daarna roept hij op die plek in Berseba de Naam van de HEERE God aan.

“De prachtige boom staat symbool voor de blijvende goedheid van de HEERE God.”

WOORDZOEKER

Kan jij de tien onderstreepte woorden uit de tekst terugvinden in de woordzoeker?

J	R	F	A	P	Q	U	P	A	R
Y	T	I	B	A	G	X	C	V	F
H	Y	A	I	B	I	D	D	E	N
Q	Y	W	M	R	M	O	O	R	D
W	U	M	E	A	M	O	O	B	D
Q	J	I	L	H	R	J	P	O	G
T	X	A	E	A	A	I	J	N	D
R	Z	L	C	M	Y	R	S	D	G
P	O	O	H	C	D	O	A	K	O
S	Y	M	B	O	O	L	B	S	N

De prachtige boom staat **symbool** voor de blijvende goedheid van de HEERE God in het leven van Abraham. De **tamarisk** kan goed tegen droogte en hitte, blijft groen en bloeit ook nog eens prachtig. De boom wordt voor Abraham en Sarah een blijvend teken van **hoop**. Elke keer als ze de boom zien, denken ze aan wie de HEERE God is en dat zijn goedheid elke dag nieuw is en altijd Dezelfde blijft.

DIEPER DAN JE DENKT

EEN BIJZONDERE BOOM

Kom jij weleens in het bos? Daar kun je lekker spelen! Je kunt rennen, verstoppertje doen of een hut bouwen. Misschien verzamel je wel dennenappels of klim je in een boom. Een boom lijkt eigenlijk heel gewoon. Je ziet een stam, takken en bladeren. Leuk om in te klimmen, maar is dat alles?

Nee hoor! Een boom is veel bijzonderder dan je denkt. Onder de grond zit namelijk een groot netwerk van wortels. Die wortels kunnen wel veel breder zijn dan de boom zelf! En tussen die wortels leven kleine beestjes en schimmels die de boom helpen. Ook haalt de boom daar water en voeding vandaan. Je ziet het niet, maar onder de grond gebeurt heel veel.

De boom gaat veel dieper dan je denkt! In de Bijbel wordt een boom gebruikt als voorbeeld om iets uit te leggen. De apostel Paulus vertelt over een olijfboom met wortels en takken. Sommige mensen zeggen: die boom lijkt op Israël, het volk van God. Anderen zeggen: de boom laat zien wie de Heere Jezus is. Maar iedereen is het over één ding eens: de wortel is het belangrijkste. Hij legt uit dat mensen vanuit de hele wereld die in God geloven bij die boom mogen horen. Het is alsof nieuwe takken op de boom worden "geënt". Dat betekent dat ze vastgemaakt worden aan de boom en zo mee mogen groeien en leven van dezelfde wortel van Israël. Betekent dat we hetzelfde zijn geworden als Israël? Nee, Israël is nog steeds Israël. Maar we zijn met hen verbonden, een beetje zoals een jongere broer of zus. Paulus zegt: wees niet trots. De takken dragen de wortel niet, maar de wortel draagt de takken. Dat betekent dat wij afhankelijk zijn van God. Maar dus ook dat Hij altijd voor ons zorgt!

PAULUS

De naam Paulus heb je vast eens gehoord of gelezen. Het is een belangrijk figuur in de Bijbel. Hij schrijft in zijn brief ook over de bijzondere betekenis van de olijfboom. Maar wie is Paulus eigenlijk?

WIE WAS PAULUS?

Paulus de Apostel was een Joodse man die leefde in de tijd na Jezus Christus. Hij groeide op met de Bijbel en kende Gods wetten heel goed. Paulus hoorde bij de Farizeeën, een groep mensen die nauwkeurig volgens Gods geboden wilde leven.

WAT GELOOFDE HIJ EERST?

In het begin geloofde Paulus niet dat Jezus de Messias was. Hij verzette zich tegen de eerste christenen en wilde dat zij stopten met hun boodschap.

WAT VERANDERDE ZIJN LEVEN?

Op een dag, onderweg naar Damascus, sprak de Heere tot hem. Deze bijzondere ontmoeting veranderde alles. Paulus hoorde een stem: "Saul, Saul, waarom vervolgt u Mij?" Hij ging begrijpen dat Jezus door God was gezonden. Vanaf dat moment wilde hij juist over Hem vertellen.

WAT SCHREEF PAULUS?

Paulus schreef brieven aan gemeenten. Eén daarvan is de Romeinenbrief. Daarin legt hij uit hoe God trouw blijft aan Zijn volk Israël, maar ook hoe andere volken mogen delen in Gods beloften. Daarom gebruikt hij het beeld van de olijfboom. We zijn als wilde takken op de olijfboom geënt, waardoor we voeding mogen krijgen van dezelfde wortel.

WAT DEED PAULUS DAARNA?

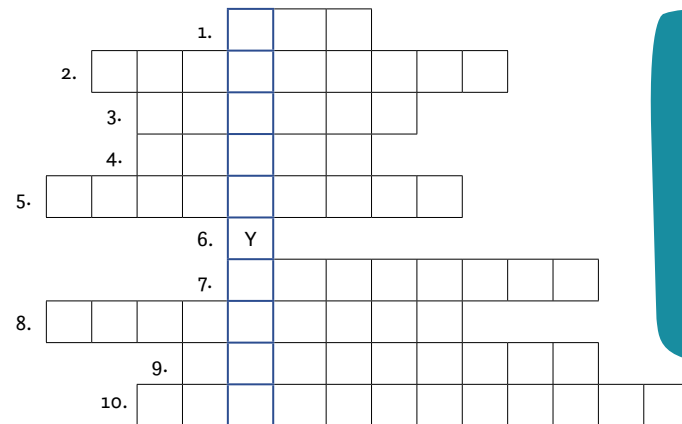
Paulus ging op reis naar veel verschillende steden. Hij vertelde mensen over God en Zijn beloften. Daarbij bleef hij steeds benadrukken dat hij zelf Joods was en dat Gods verbond met Israël blijft bestaan.

PUZZEL JE MEE?

NIEUWJAAR VAN DE BOMEN

Ongeveer honderd jaar geleden was het land Israël er slecht aan toe. Een groot deel van het land bestond uit moeras. Toen ontdekten Joden dat er een heel handige boomsoort bestaat. Als je die in moerassige grond plant, dan zuigen ze al het water op. Daarna kun je er andere planten neerzetten. Zo werden complete moerassen veranderd in landbouwgrond. Weet jij hoe deze boom heet? Eén letter is je vast cadeau gegeven.

WIST JE DAT

In Israël vieren niet alleen mensen nieuwjaar, maar ook de bomen. Bomen zijn namelijk heel belangrijk, bijvoorbeeld om van moeras droog land te maken. Dit jaar viel dat op 2 februari.

1. Een boom waar in de herfst kleine, harde, ronde dingen met een dopje aan hangen
2. Een boom die vaak langs het water staat, waarvan een deel van de naam een ander woord is voor verdrietig zijn
3. Een struik met prikkels die vaak in de woestijn voorkomt

4. In het paradijs stond de boom van de kennis van goed en ...
5. Een fruitboom met een vrucht die we in Nederland veel eten
6. Cadeautje!
7. Een boom die in warme, tropische landen en vaak aan het strand te vinden is
8. Een boom die veel mensen in de winter in huis zetten

9. Een boom die is vernoemd naar de man die Jezus heeft verraden
10. Een boom waar in de herfst grote, harde, ronde dingen met prikkels aan de buitenkant aan hangen

RAADSEL

Op het Nieuwjaar van de bomen vieren Joden feest vanwege de bomen. Veel kinderen gaan de natuur in en planten een boom. Zoek op de afbeelding de tien verschillen.

DE EENZAME EIK

Tijdens de Onafhankelijkheidsoorlog in 1948 werden in de streek Gush Etzion, dat ten zuiden van Jeruzalem ligt, vier Joodse dorpen verwoest en ingenomen door Jordanië.

De vrouwen en kinderen die kort daarvoor in veiligheid waren gebracht naar Jeruzalem, keken vaak in de richting van hun oude dorpen. Vanaf een afstand konden ze één ding goed zien: een eenzame grote eikeboom. Omdat er geen andere bomen in de buurt stonden en ze verlangden naar hun vroegere thuis, noemden ze de boom de 'eenzame eik'.

Toen het Israëlische leger in 1967 het gebied weer in handen kreeg, werden de vier dorpen herbouwd. De eenzame eik stond er nog steeds. Vlakbij de boom werd een nieuw dorp gesticht: Alon Shvut (= eik van terugkeer).

Gush Etzion

“De boom werd een symbool van hoop en terugkeer.”

De boom is een toeristische attractie geworden en natuurlijk is de boom het logo geworden van Gush Etzion.

RECEPT

TOET

Het Hebreeuwse woord 'toet' betekent 'aardbei'. Deze zoete lekkernij klinkt niet alleen leuk, maar is ook nog eens heel lekker!

ZO MAAK JE HET

1. Doe de amandelen en poedersuiker in een keukenmachine en verwerk ze ongeveer 2 minuten tot een zanderig mengsel. Voeg het rozenwater toe en verwerk tot een zacht en glad deeg is gevormd, ongeveer 5 minuten.
2. Doe het deeg in een kom en vorm kleine balletjes van het deeg (elk ongeveer 1 theelepel). Vorm elke bal in de vorm van een driehoek of aardbei met je wijsvinger

- en duim om kuiltjes aan de zijkanten en bovenkant van elke bal te maken.
3. Leg de kristalsuiker op een bord. Doop elk stuk marsepein in de suiker om alle kanten te bedekken. Prik een pistachehelft in de bovenrand van elk stuk marsepein, alsof het een blaadje van een verse aardbei is. Leg de stukjes marsepein op een bord en serveer.

Toot - Feesten & Falafels | Bron: Feesten & Falafels

INGREDIËNTEN

voor 4 personen

- 150 gr geblancheerde amandelen
- 130 gr poedersuiker
- 1 eetlepel rozenwater
- 100 gr kristalsuiker
- 10 geroosterde ongezoeten pistachenoten, in de lengte gehalveerd

Let op: voor dit recept heb je een keukenmachine nodig!

VASTEN VOOR HET JAFFA INSTITUUT

Hoe zou je het vinden om 24 uur niets te eten? Elyonne, Deborah en Mirthe uit groep 6 van een basisschool uit Ede gingen deze uitdaging aan. Het doel: geld ophalen voor kinderen in Israël die het moeilijk hebben. We gingen met deze meiden in gesprek over hun bijzondere actie.

HOE KWAMEN JULLIE OP HET IDEE OM 24 UUR TE VASTEN?

We waren er in de schoolpauze mee bezig. We wilden graag iets leuks doen waarmee we anderen konden helpen. Toen kwamen we op het idee om geld op te halen door 24 uur niets te eten.

WAT EEN UITDAGING! WAAROM KOZEN JULLIE ERVOOR OM GELD OP TE HALEN VOOR HET JAFFA INSTITUUT?

We wilden graag iets doen voor kinderen in Israël. We keken bij de projecten van Christenen voor Israël en zagen het Jaffa instituut voorbijkomen. Zij helpen

kinderen die bijvoorbeeld arm zijn of geen fijn thuis hebben. Wij zijn ook kinderen, net zoals zij. Daarom wilden we hen graag helpen.

HOE VOELDE HET OM 24 UUR NIETS TE ETEN?

Het begin van de dag ging wel goed. Het hielp om spelletjes te doen, zoals verstoppertje. Dit leidde ons af en we hadden ook nog eens plezier. Op school kregen we tijdens de pauzes een kleurplaat. Dat hielp ook veel. In de avond kreeg één van ons wel een beetje honger.

“In de middag ging het bijna fout.”

Maar door spelletjes te doen en gewoon door te gaan met de dag, dan vergeet je dat ook een beetje.

HOE HEBBEN JULLIE ELKAAR GEHOLPEN TOEN HET EVEN ZWAAR WAS?

In de middag ging het bijna fout. Toen was één van ons het even vergeten en

stopte ze bijna een druifje in haar mond! Gelukkig waren we samen, dus konden we elkaar helpen. Het bij elkaar zijn hielp ook veel. Het was gezellig en we hadden zo wat afleiding.

TOEN WAREN DE 24 UUR VOORBIJ, HOE SMAAKTE HET EERSTE HAPJE VAN HET ONTBIJT?

Heel lekker! We aten allemaal eerst een appeltje. Eindelijk kon je weer lekker ergens op kauwen. Maar omdat je buik wel eerst even moet wennen aan het eten, kan je niet ineens allemaal lekkere broodjes eten. Toen we wat gewend waren, begonnen we aan ons grote ontbijt. We hadden croissantjes, yoghurtjes en lekkere sapjes.

WAT HEBBEN JULLIE IETS NIEUWS GELEERD TIJDENS DEZE UITDAGING?

We hebben geleerd dat het goed is om dingen voor anderen te doen. Daarnaast is het ook gewoon leuk om geld op te halen voor een goed doel. Het geeft je

ook vertrouwen in jezelf, dat je ook iets moeilijks kan doen!

ZOUDEN JULLIE NOG EENS ZO'N ACTIE DOEN?

Jawel, maar niet te vaak. Misschien eens in het jaar. We zouden wel weer iets voor kinderen willen doen, bijvoorbeeld voor gehandicapte kinderen of christelijke kinderen die worden vervolgd.

“Het geeft je ook vertrouwen in jezelf, dat je ook iets moeilijks kan doen!”

Elyonne, Deborah en Mirthe hebben uiteindelijk 1500 euro opgehaald voor het Jaffa Instituut in Israël! Ze kwamen speciaal naar het Israëlcentrum in Nijkerk om het bedrag symbolisch te overhandigen.

Lijkt het jou ook leuk om geld op te halen voor een goed doel?

Ga naar www.tovclub.nl/sparen of stuur ons jouw toffe idee via info@tovclub.nl

WIST JE DAT ...

... er fel paarse bomen – de Jacaranda's- in Israël te vinden zijn?

... Israël veel vruchtbomen heeft? Bijvoorbeeld sinaasappel, granaatappel, mango, kika, abrikozen, citroen, pomelo en nog veel meer.

... er uitgestrekte plantages in het land zijn met bijvoorbeeld bananenbomen of dadelpalmen, maar ook met cactusvruchten? De oogst wordt met grote machines gedaan.

... er in Israël nu meer bomen staan dan 100 jaar geleden?

... olijfbomen wel een paar honderd jaar oud kunnen worden?

... allerlei dieren heerlijk kunnen schuilen onder bomen in een heet klimaat? Vogels eten van de vruchten en grotere dieren schuren met hun vacht tegen de stam en rusten uit.

... de eerste boom die in de lente gaat bloeien in Israël de amandelboom is? En dat is vaak al begin januari.

... er in de Bijbel ook over bomen gesproken wordt? Bijvoorbeeld de ceders van de Libanon, de eik van Mamre, de terebinten bij Hebron. De tabernakel werd van acaciahout gemaakt en de profeet Amos teelde moerbeibomen.

... in Israël elk jaar een verjaardag voor de bomen gevierd wordt? Veel schoolkinderen planten dan bomen en je eet lekkere vruchten van bomen die dag.

Meisje plant een boom tijdens de verjaardag van de bomen (Toe Bisjvat)

... bomen grond vasthouden en dat is extra belangrijk in de woestijn. Bovendien is daar schaduw wel zo fijn.

FOTOWEDSTRIJD

DE MOOISTE BOOM

Voor deze fotowedstrijd ga jij op avontuur! Ga op zoek naar de mooiste of meest bijzondere boom bij jou in de buurt.

waar je een heel goed verhaal bij kunt bedenken.

Pak je camera of telefoon, kijk goed, en maak een foto die laat zien hoe speciaal jouw boom is!

Misschien staat er wel een reusachtige eik in het park, een grappig scheefgegroeide boom op het schoolplein of een boom

Stuur jouw foto vóór 15 juli op naar info@tovclub.nl en maak kans op een toffe prijs!

KNUTSELOPDRACHT MAART

Tijdens de afgelopen wedstrijd kregen we veel mailtjes met prachtige knutselwerken. Hier zie je nog een paar toffe inzendingen:

DIEPER DAN JE DENKT

beleef, ontdek, verwonder

indruk-
wekkende
reis door de
Bijbel

GRATIS
TOEGANG
voor alle
leeftijden

Ontdek de wortels van je geloof!

Open vanaf 1 juni t/m 24 oktober

Werkdagen 09.30 - 16.30 uur

Zaterdag 10.30 - 15.30 uur

Zon- en feestdagen gesloten

Toegang + consumptie gratis

Bezoek de tentoonstelling:

Henri Nouwenstraat 34, Nijkerk

Groepsbezoek: mail naar groep@cvi.nl

of bel naar 033-2458824

cvi.nl/tentoonstelling

CHRISTENEN VOOR

ISRAEL.